

Dosarul nr. 2ra-1051/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. N. Arabadji)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, V. Cotorobai, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

22 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ana-Maria Lupu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice împotriva Anei-Maria Lupu cu privire la încasarea sumei suportate pentru studii cu finanțarea bugetară și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 12 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușca, a fost casată hotărârea din 18 decembrie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 13 septembrie 2016, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice a depus cerere de chemare în judecată împotriva Anei-Maria Lupu cu privire la încasarea sumei suportate pentru studii cu finanțare bugetară și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 04 august 2012 între Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice și Ana-Maria Lupu a fost încheiat contractul-tip nr. 10 privind realizarea studiilor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate (la zi) în grupele cu finanțare bugetară și plasarea tinerilor specialiști în câmpul muncii.

A menționat că prin contractul dat s-a convenit la organizarea/realizarea studiilor superioare și medii de specialitate la învățământul de zi din contul bugetului de stat, plasarea în câmpul muncii, conform repartizării ministerului în subordinea căruia este instituția respectivă de învățământ, a studentului (elevului/tânărului specialist) care și-a făcut studiile cu finanțare din contul bugetului de stat, restituirea de către tânărul specialist a cheltuielilor de instruire, inclusiv a bursei acordate de stat, în cazul nerespectării condițiilor prezentului contract.

Potrivit ordinului nr. 72-B din 4 august 2012, Ana-Maria Lupu a fost înmatriculată la studii în cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice.

Deoarece Ana-Maria Lupu nu și-a onorat obligațiile contractuale și, în special, pentru că nu a îndeplinit planul de studii, la data de 24 decembrie 2013 prin ordinul nr. 34-B a fost exmatriculată.

La 26 februarie 2016 în adresa pârâtei a fost expediată o somație, prin care s-a solicitat achitarea în termen de 7 zile a sumei datorate, ce au fost investiți pentru instruirea acesteia pe parcursul frecventării studiilor în cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, somație ce a fost recepționată la 1 martie 2016, însă lăsată fără răspuns.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 9 alin. (1), 512 alin. (1), 513 alin. (1), 572 alin. (2) Cod civil, art. 94 alin. (1), 96 alin. (1) și (1¹) CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Ana-Maria Lupu în beneficiul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice a sumei de 69 397,80 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru studii cu finanțare bugetară în cadrul academiei și a cheltuielilor de judecată.

La 03 mai 2017, Ana-Maria Lupu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, prin care a solicitat anularea ordinului de exmatriculare nr. 34-B din 24 decembrie 2013.

Prin încheierea din 13 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respins demersul reprezentantului reclamantei cu privire la conexarea pretențiilor formulate în cererea de chemare în judecată depusă de Ana-Maria Lupu cu acțiunea depusă de Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice.

Prin încheierea din 7 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost transmisă cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ana-Maria Lupu împotriva Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice cu privire la anularea ordinului de exmatriculare, pentru examinarea posibilității conexării pretențiilor formulate în cererea de chemare în judecată depusă la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani de către Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice împotriva Anei-Maria Lupu.

Prin încheierea din 19 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani au fost conexate cauzele civile depuse de Ana-Maria Lupu împotriva Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice și Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice împotriva Anei-Maria Lupu.

Prin încheierea din 18 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani a fost admis renunțul Anei-Maria la acțiunea împotriva Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice privind anularea ordinului de exmatriculare nr. 34-B din 24 decembrie 2013, cu încetarea procedurii pe cauza dată.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă, casată hotărârea din 18 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial, cu încasarea de la Ana-Maria Lupu în beneficiul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice a cheltuielilor pentru studii cu finanțare bugetară în sumă de 22500 de lei și a cheltuielilor de judecată în legătură cu achitarea taxei de stat în prima instanță și în instanța de apel, proporțional pretențiilor admise în mărime de 1 312,32 de lei.

La 15 martie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Academia de Muzică Teatru și Arte Plastice, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă a declarat recurs împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și transmiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia din 29 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă, casată decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și trimisă cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia din 12 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă, casată hotărârea din 18 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost parțial admisă, cu încasarea de la Ana-Maria Lupu în beneficiul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice a sumei de 47 298 de lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 2 855 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, acțiunea ce ține de restituirea taxei de stat a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că obligația asumată de către Ana-Maria Lupu privitor la realizarea în termen a programului educațional la specialitatea solicitată și de frecventare a orelor de curs nu a fost executată de către aceasta în modul corespunzător la locul și momentul stabilit, aspect care a dus la încălcarea prevederilor contractului-tip nr. 10 încheiat la 4 august 2012 privind realizarea studiilor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate (la zi) în grupele cu finanțare bugetară și plasarea tinerilor specialiști în câmpul muncii.

Instanța de apel a conchis că potrivit calculului concretizat privind restituirea cheltuielilor de instruire la bugetul de stat, anexat la materialele dosarului, toate calculele sunt motivate, descifrate, detaliate, confirmate cu planul de învățământ.

La 19 decembrie 2019 Ana-Maria Lupu, reprezentată prin procură de Anastasia Lupu, a declarat recurs împotriva deciziei din 12 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 26 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Ana-Maria Lupu, reprezentată de Anastasia Lupu.

La 13 martie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Ana-Maria Lupu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 12 septembrie 2019, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, o consideră neîntemeiată, ilegală și emisă cu încălcarea mai multor norme precum și emisă cu constatarea eronată a circumstanțelor cauzei și cercetarea eronată a probelor ce sunt atașate la dosar.

A mai indicat că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat, deoarece instanța nu a aplicat legea care trebuie să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuie să fie aplicată, a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională, a interpretat în mod eronat legea, a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

A susținut că în temeiul art. 130 CPC cu certitudine se constată că Colegiul nu a prezentat probe fiind bazate pe cercetare multiaspectuală, completă în ansamblu și interconexiunea lor, astfel, proba fiind viciată. Instanța nici nu s-a expus cu privire la aceasta, dar a susținut, menționând ca fiind motivate detaliate, confirmate cu planul de învățământ.

Instanța de apel eronat a constatat faptul că Ana-Maria Lupu nu a indicat nici un argument care ar fi de natură să justifice exonerarea ei de la obligațiile contractuale asumate, fiind greșită această constatare, deoarece Ana-Maria Lupu se afla la acel moment la studii peste hotare-Academia de Muzica din Weimar (Germania).

Prin notificarea din 22 iunie 2020, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimatului copia recursului și l-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. La 25 iunie 2020 Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice a recepționat recursul declarat de Ana-Maria Lupu, însă până la data examinării admisibilității recursului nu a depus referință.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2019 a fost expediată părților la 23 octombrie 2019, dar la actele cauzei lipsesc date prin care s-ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă.

Astfel, recursul declarat la 13 martie 2020, prin intermediul oficiului poștal, se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ana-Maria Lupu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ana-Maria Lupu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ana-Maria Lupu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru